

מפעולות ועד הלשון

רשימת מונחי הצבעים

הרשימה הזאת חברה במשך שנות תרצא-תרצד ע"י חברי הועדה למונחי-הצבעים ומלאכת הצביעה (ירושלם - תל אביב). המרצה של הועדה היה חבר הועד ד"ר יוסף ריבלין. חברי הועדה: דוד ילין, ד"ר נ. בראון, פרופ' ש. קלין, ד"ר ט. טשרניחובסקי, ד"ר יצחק אפשטיין, יוסף מיוחס, ש. מלניק, מ. כהן. השלמות נעשו ע"י חברי הועדה בתל אביב: ח. נ. ביאליק, נחום גוטמן ושאול שפירא. [במקומות אחדים תקנתי בכתיב או בניקוד והוספתי הערות מעטות בסוגרים מרובעים. ט.]

א) מושגים כלליים ומכשירי הצביעה והציור.

glatt	תִּלְק	imprägnieren	אָטַם, הָאָטַם
Farbstoffe	חֲמָרֵי צֶבַע	imprägniert	אָטַם
Sgraffito	חֲרִיצָה	fressen	אָכַל, בָּלַע
	טָלוּא ר' קָרַח	durchschlagen	בָּקַע
	יָצִיב (בצירופים כגון: שָׁחור יָצִיב).	gestreift	בָּרַד, פָּסַס [עָקַד]
echtfarbig, beständig		Nuance	גִּוָּגִים (פַת־גִּוָּג, דְּרָגִית)
Grund	יָצַע, מָצַע.	verblassen	דָּהָה
Grundierer	יָצַע	verblasst, blass	דָּהָה
Erundieren	יָצַע	Wachs	דּוֹנַג
lackieren	לָכַת, לָכַח	wachsen	דָּגַג
Lackierer	לָכַח, לָכַי	entfärben	הִפְג צֶבַע
bunt, vielfarbig	מְגִוָּן	eine Stelle	הִקְרַח (שייר מקום קָרַח)
Vertreiber, Fleiz	מְחָרִיקָה	unangestrichen lassen	
	מְחָרִיקָה (גלגלית של נקיבה=מקוד) לציורי-	phosphorisieren	זָהָר (2)
	חרים, למצות ולמכוונות כתיבה)	Aussehen	תָּוַת (ביחס לחפצים)
grundiert	מָצַע		

(1) גִּוָּן בכינויים ובסמיכות גִּוָּן.

decken [חִפּוּף בַּצֶּבַע חוּפּוּף (חִפּוּף בַּצֶּבַע)]	צָבַע	spachteln	מְלַטֵט
lasieren	שָׁקַף	Spachtel	מְלַטֵיט [ע' מריח]
Farbe	צָבַע	lackiert	מְלַכָּה
fressende " (הצבע הקודם)	בּוֹלַע (הצבע הקודם)	gefleckt	מְגַמָּר
durchschlagende "	מְאַכֵּל הַחֹמֶר	gefärbt	מְצַבֵּעַ
trä nende "	בּוֹקֵעַ "	geputzt	מְצַחֵצַח
fette "	דּוֹמֵעַ "	Strichzieher	מְצַיֵּר (מקשט בציורים)
phosphorisierende	דָּשֵׁן "	schriffiert	מְצַעַר ר' יַצַּע
Deck-	וְהַרְרִי "	Aussehen	מְקַנֵּה [מְקַנֵּה]
reine "	חִפּוּף "	hohes "	מְקַנֵּה [מְקַנֵּה]
magere "	טָהוֹר "	tiefes "	מְקַרַח ר' קַהֲחַ
blendende "	מְחַוֵּשׁ "	stumpfes "	מְרַאָּה
isolierende "	מְבַהֵיק "	Anstreicher	גְּבַהַ "
desinfizierende "	מְבוֹדֵד "	anstreichen	צִמֵּק "
Grund-	מְחַטֵּא "	angestrichen	קָהַה "
streichbare "	מְצַעַ "	streichbar	מְרַחֵ מְשַח
süsse "	מְרִיחַ "	Spatel, Spachtel, Spaten	מְרִיחֵ מְשֻׁחַ ר' מְרַחֵ
feurige "	מְתוֹקֵ גְעִים ר' מְתוֹקֵ "	technischer Zeichner	מְשַׁרְטֵט
matte "	נְהִיר "	Skizze, Entwurf	מְתוֹנֵה [מְרַשֵּׁם]
satte "	גְעִים ר' מְתוֹקֵ "	ein Stich ins—	נְטִיָּה ל—
gesättigte "	צָמוּם "	getupft	נָקַד
frische "	רְנוּהַ "	Pigmente	סְמָמָנִים
lasierende "	רְוִי "	Lineal	סְרַגֵּל
Ausfärbung	שָׁקַף "	linieren	סְרַגֵּל
צָבַעוֹנִי שֵׁם כּוֹלֵל לַצִּבְעִים בַּהִירִים.	צָבָה "	feuerfest	עוֹמֵד בְּפְנֵי הָאֵשׁ
gemischte Farben	צָבָה "	Ton	עֵינֵן
Bild	צָבָה "	gemischt	עֵטוֹר ע' תַּקְשִׁיט
ein Bild entwerfen, (umreissen)	צוֹר צוֹרָה "	färben	פָּסַס ר' בָּרַד
blank	צַח		פְּתוּךְ
d. Putzen	צָחֲצוּחַ		צָבַע

d. Purpurrot	אַרְגָּמָן	putzen	צָחַצַח
rosa	רֹדָה וְרֹדֵה	Malerei	צִיור
d. Rosa	וְרֹדוֹת	malen	צִייר
rosa färben	וְרַד	schraffieren	קוּה [קוֹקוּו]
rosa werden	הִרְדָּה	Schraffierung	קוּי [קוֹקוּו]
feuriges Rot	הַתְּוֹרֵד הַלֵּךְ וְהַרְדָּה הַפֶּךְ וְרַד בַּהֲדַרְגָּה	unangestrichen, geflickt	קַרְחַת מְקַרְחָה טְלוּא
" "	זְהִרִית	technische Zeichnung	שְׂרַטוּט
rotbraun	עֲמָקָה	konturieren	תְּאָר
hochrot	חוּם-אָדָם	Kontur	תְּאָר
Karmin	חֲמִץ, חֲמִצָּה	Konturierier	תְּאָר
fleischrot, blutrot	בְּרַמִּין	d. Konturieren	תְּאִירָה
blutrot sein	סְמָק, סְמָקָה	skizzieren	תְּוֹה [הַתְּוֹה]
" färben	סְמַק (סְמָק)	skizziert	מְתַנֶּה, מְתַנֶּה תְּוּי
blutrot werden	סְמַק	pausen	תְּחַרַּר
krapprot, karminrot	הַסְמִיק	Ornament	תְּקַשִּׁיט, עֲטוּר
bräunlich rot	הַסְתַּמְק, הַלֵּךְ וְהַסְמִיק, הַפֶּךְ סְמַק בַּהֲדַרְגָּה		
scharlachrot	סְרַק (שְׂרַק) שִׁים צַבַע אָדָם עַל הַפְּנִים		
Mennige	פּוּאָה		
mennisieren	שָׁחַם, שְׂחָמָה		
	שָׁנִי		
	שֵׁשֶׁר		
	שֵׁשֶׁר		
	(ג) יֶרֶק		
grün	יֶרֶק, יֶרֶקָה	rot	אָדָם, אֲדָמָה
trübgrün	יֶרֶק עֲכוּר (תַּעֲרַבַת יֶרֶק וְחוּם)	rot sein	אָדָם (אָדָם)
tiefgrün	יֶרֶק אוֹ עֲמַק	" färben	אָדָם
grasgrün	יֶרֶק דָּשָׂא	" werden	הָאָדָם
olivengrün	יֶרֶק זֵית	הַתְּאָדָם, הַלֵּךְ וְאָדָם, הַפֶּךְ אָדָם בַּהֲדַרְגָּה	
palmengrün	יֶרֶק תְּמָר	hellrot	אָדָם בְּהִיר
d. Grüngelb	יֶרֶקוֹן	hochrot	גְּבֵה
grüngelb	יֶרֶקוֹנִי	tiefrot	עֲמַק
d. Grün	יֶרֶקִית	d. Rubinrot	אָדָם
		d. Zinnoberrot	אָדָם גְּנָבֵר
		d. Rosarot	וְרֹדִים
		d. Diamantrot	יְהֵלָם
		d. Ziegelrot	לְבָנִים
		d. Granatrot	רְמוֹזִים
		braunrot	אָמָץ

(ב) אָדָם

stumpfweiss לָבֵן קָהָה
brillantweiss לָבֵן מְזִהִיר
gelblich weiss ה' לָבֵן מְכַתִּים
blendend weiss לָבֵן עֵז
trübes לָבֵן עָכוּר
weisslich לְבַנְיָן

Weisse (בסמיכות לשם עצם אחר
כמו -לבנת הספיר")

Zinkweiss לְבַנַּת אָבֶץ
Titanweiss לְבַנַּת טִיטָן
Bleiweiss לְבַנַּת עוֹפְרָת
weisslich לְבַנְיוּנִי - קֶצֶת לָבֵן
 לְבַנְיוּנִית - דְּרָגָה שֶׁל לָבֵן
 לְבַנְיוּנִית - תְּכוּנַת הַלְבַּנּוּנִית

d. Weisslichsein

d. Weisssein לְבַנּוּת - תְּכוּנַת הַלָּבֵן
 לוֹבֵן עוֹשֶׂה לְבָנִים
bleichen, weiss tünchen, לְבִין
weiss färben

הַלְבִּין הַפֶּךְ לָבֵן (פועל עומד)

weiss werden
 הַלְבִּין (בענינים רוחניים)
weissmachen פועל יוצא)
blass הַלְבִּין - רק ביחס לפנים
 הַתְּלַבֵּן - העשות לבן בהדרגה
 הַלֵּךְ וְהַלְבִּין

Weisslackierung לְפִוֵי לָבֵן
weiss lackiert מְלַכֶּה לָבֵן
weiss lackieren לְפִוֵי לָבֵן

(ו) אָפֵר

aschgrau אָפֵר אָפוּרָה
aschgrau אָפוּרִי
[silber]grau קֶבֶר קֶבֶה

grünlich יִרְקָקִי, יִרְקָקָת
d. Grünlichsein יִרְקָקוּת
grün sein יִרְקֵי (יִרְקֵי יִירָק)
" färben יִרְקֵי צָבַע בְּצָבַע יִירָק
 הוֹרֵק (אוֹרֵיק).
" werden הִתְיִרְקֵי הַלֵּךְ וְהוֹרֵיק

(ד) כַּחַל

כְּחִילוֹת תְּכוּנַת הַכַּחַל
Bläue כַּחַל
blau כַּחַל - כְּחָלָה
tiefblau כַּחַל עֵז - עֶמֶק
schwarzblau כַּחַל-שָׁחֵר
bläulich כְּחָלָחַל
Bläulichkeit כְּחָלִילוּת
blau sein כַּחַל (כְּחָל)
blau färben כַּחַל - צָבַע בְּצָבַע כַּחַל
blau werden הִכְחָל הַפֶּךְ כַּחַל
 הִתְכַּחַל - הַלֵּךְ וְהַכְחִיל בְּהַדְרָגָה

(ה) לָבֵן

הַלְבָּנָה - הַפִּיכַת צָבַע אַחֵר לָבֵן
blass חוֹר (רק ביחס לפנים)
blass werden חוֹר
silberfarbig כְּסָפֵי, כְּסָפָה
d. Weisse לָבֵן
 לָבֵן - כּוֹבֵס לְבָנִים, מְגַהֵץ בְּגָדִים
weiss לָבֵן (סְמִיכוֹת לָבֵן אוּ לָבֵן)
grauweiss לָבֵן-אָפוּר
perlenweiss לָבֵן-דָּר
silberweiss לָבֵן-כְּסָפֵי
marmorweiss לָבֵן-שֵׁשׁ
schneeweiss לָבֵן-שֶׁלֶג
permanentweiss לָבֵן יָצִיב
ewigweiss

Schwärze	שְׁחֹר
Bleischwärze,	אַבְךָ
Brillantschwärze	בְּרִיקָה
Druckerschwärze	שְׁחֹר הַטְּבֵעָה
"	הַמְדְּפִיסִים
Russchwärze	פִּיחַ
schwarz	שְׁחָרָה, שְׁחָרָה
echtschwarz	יָצִיב
neutralschwarz	סְתָם
schwarzblau	כָּחַל שְׁחָר
bläulich schwarz	זְמוּרָן

שְׁחָרִי — הַשֵּׁיךְ לְסוּגֵי הַשְּׁחֹרִים

Schwärzlichkeit	שְׁחֹרִירָת
schwärzlich	שְׁחֹרְחָר
Pechschwärze	שְׁחֹרֹת זָפֶת
Raben —	עוֹרָב
Kohlen —	פְּתָם
Wolken—	קָדָר ()
schwarz sein	שְׁחָר
schwarz machen	שְׁחָר
schwarz werden	הִשְׁחָר (פִּעַל עוֹמֵד)
" machen	הִשְׁחָר (פִּעַל יוֹצֵא)

הַשְּׁחָר הַפֶּךָ שְׁחָר בַּהֲדַרְגָּה הַלֶּךְ וְהַשְּׁחָר.

ט ת כ ל

d. Himmelblau	תְּכֵלֶת
hellblau, himmelblau	תְּכֵלֶת תְּכֵלֶה
	תְּכֵלֶת לִילוֹת—תְּכוֹנַת הַתְּכֵלֶת
	תְּכֵלֶת (תְּכֵלֶת) הִיא תְּכֵלֶת
	תְּכֵלֶת — צִבְעַת תְּכֵלֶת
	הַתְּכֵלֶת — הַפֶּךָ תְּכֵלֶת
	הַתְּכֵלֶת — הַלֶּךְ וְהַתְּכֵלֶת בַּהֲדַרְגָּה

zinkgrau	סָב אָבֶךְ
perlgrau	סָב־דָּר
bleigräu	סָב־עוֹפֶרֶת
stahlgräu	סָב־פְּלֶד
d. Graue	סִיבוֹת, עִיבוֹת
ergrauen	סִיב
grau machen	הִסִּיב (פִּעַל יוֹצֵא)
" werden	הִסִּיב () עוֹמֵד
	הִסְתַּיַּב, הַפֶּךְ שִׁיבָה הַלֶּךְ וְהַסִּיב בַּמְדַּרְגָּה

ז צ ה ב

gelb	צָהָב
d. Gelb	צַהָב
gelblich	צָהָבִי
	צָהָבוּת — תְּכוֹנַת הַצָּהָב
gelb sein	צָהָב
" machen	צָהָב
gelb werden	הִצָּהִיב (פִּעַל עוֹמֵד)
" machen	הִצָּהִיב () יוֹצֵא
	הִצָּהִיב הַפֶּךָ צָהָב בַּהֲדַרְגָּה הַלֶּךְ וְהַצָּהִיב
goldgelb	צָהָב — זָהָב
chromgelb	כְּרוֹמִי
safrangelb	סַפְרִיעִי
"	כְּרִימִי
zitrongelb	לִימֹנִי
orangegelb	תְּפֹז
"	תְּרָג

gebräunt שְׁזוּף
הַשְּׁזוּף הַפֶּךָ שוּף

ח ש ח ר

Lampenruss	זְמוּרָן ר' שְׁחָא
	קִיס מְגוּרָה